

Praktijkleerversterkers aan zet

Een van de gevolgen van het oplopende tekort aan zorgpersoneel is dat er minder begeleiding beschikbaar is voor nieuwe MBO en HBO studenten. Toch blijft het voor organisaties cruciaal om nieuwe collega's te blijven opleiden. Envida vindt dat het tijd is voor een gedegen, kwalitatief hoogwaardige begeleidingsmethodiek, zonder overbodige administratie voor werkbegeleiders, in goede samenwerking met de onderwijsinstellingen. Oftewel: het inzetten van praktijkleerversterkers, een innovatieve aanpak om de praktijk- en werkbegeleiding structureel te verbeteren.

Huidige en gewenste situatie in kaart brengen

Envida deed een uitgebreide analyse naar het probleem. Ze onderzochten uitstroom, vroegtijdige uitval en de werkdrukbeleving van werkbegeleiders en praktijkbegeleiders. Bij de analyse is gebruik gemaakt van de maturiteitsindex praktijk- en werkbegeleiding. Door middel van een [praktijkleerversterkersscan](#) zijn de huidige en gewenste situatie in kaart gebracht. Op basis daarvan is de ambitie bepaald om te starten met de implementatie van het nieuwe model praktijkbegeleiding. En zo lag er een nieuwe praktijkbegeleiding met een mix aan oplossingen, op maat gemaakt voor Envida. Ook noemenswaardig: in het nieuwe model is aandacht voor het vermijden van overbodige administratie, ontregelen dus. De belangrijkste oplossingen zijn eerst via drie pilotafdelingen getest in de praktijk. Hierbij is voornamelijk gekeken naar taakduidelijkheid, tools en kick-off team, teamprofiel en de begeleiding van werkbegeleiders.

Van onderwijs- naar praktijkgestuurd: model praktijkbegeleiding op maat

Uit de analyse is onweerlegbaar gebleken dat de praktijk- en werkbegeleiding in de VVT *onderwijsgestuurd* is. De opleiding bepaalt dus wat er in de praktijk te leren en te toetsen is. Dit heeft tot gevolg dat werk- en praktijkbegeleiders meer dan 50% van hun tijd bezig zijn met het begeleiden van studenten rondom toetsing in de praktijk en het maken van opdrachten, reflectieverslagen en andere zaken die vanuit het onderwijs aan de studenten zijn gevraagd. Opvallend hierbij is de afwezigheid van docenten in de zorgpraktijk – enkele uitzonderingen daargelaten.

Envida maakte praktijk- en werkbegeleiding *praktijkgestuurd*. Het idee daarachter is dat de zorgpraktijk leidend moet zijn voor wat er wel of niet te leren valt. Op die manier is de omgeving aantrekkelijker voor werk- en praktijkbegeleiders, docenten én studenten. Als beroepsonderwijs en zorgorganisaties nauw samenwerken en dit realiseren, draagt dat bij aan het behouden van studenten bij de zorgopleidingen, wat op termijn weer bijdraagt aan het oplossen van het personeelstekort in de zorg.

Praktijkleerversterkers en de doelen van deze aanpak

De inzet van praktijkleerversterkers zorgt voor arbeidsbesparingen en ontregelt:

"Een voorbeeld dat me bijblijft, is van een student verpleegkunde, die na haar stageperiode aangaf dat de ervaring bij onze organisatie haar perspectief op de zorg volledig had veranderd. Ze voelde zich zo ondersteund en geïnspireerd door de begeleiding dat ze besloot haar carrière bij ons te starten. "Dit is waar ik wil zijn; hier voel ik me thuis", zei de student".

- Praktijkleerbegeleider -

Samen kom je verder

Na een half jaar heeft Envida ervoor gekozen om in de regio te gaan samenwerken met zes andere organisaties en het ROC en later is ook de Hogeschool aangehaakt. Er is een gezamenlijke aanpak gekozen, maar per

organisatie is er voor maatwerk gezorgd. Bijvoorbeeld door met kleine implementatieteams te werken met een vertegenwoordiging van praktijkleerbegeleiders, leidinggevend en werkbegeleiders. Door de samenwerking kan er nog meer en nog sneller impact worden gemaakt.

Voor de implementatie is gebruik gemaakt van diverse methoden en tools. Denk hierbij aan het [ADKAR-project- en verandermodel](#) en [meetmodel LTEM](#) van Will Thalheimer. Ook is er vanaf de start samengewerkt met een expertbureau op het gebied van leren en ontwikkelen: Tulser.

Innovatieve tools om de begeleiding van studenten te versterken

De kern van de begeleiding van studenten valt en staat met de werkbegeleiding in de zorgpraktijk. Daar moet het gebeuren en het is algemeen bekend dat de werkdruk in de zorg (ook in de VVT) erg hoog is. Mede door de hoge werkdruk én de ambitie om de kwaliteit van het praktijkonderwijs te verhogen, is een keuze gemaakt om de studentreis sterk te vereenvoudigen. En deze te versterken met een groot aantal innovatieve tools zoals:

OPBRENGSTEN

AI in de nabije toekomst

Praktijk- en werkbegeleiding kan in de nabije toekomst waarschijnlijk al worden versterkt met een persoonlijke AI-assistent voor studenten, praktijk- en werkbegeleiders. Op dit moment is een AI-gedreven persoonlijke

assistent in ontwikkeling, die een belangrijke bijdrage levert aan het verminderen van de werkdruk. Er hoeft dan bijvoorbeeld niet meer te worden gezocht naar informatie. De assistent is als een persoonlijke coach voor studenten, werk- en praktijkbegeleiders en kan ondersteunen bij moeilijke situaties in de zorg en of de begeleiding. Hij is als een universele docent die op termijn ook gepersonaliseerde leerpaden voor alle doelgroepen kan uitzetten.

Impact op de werkuloer

Het succes blijkt ook uit resultaatmetingen van Envida in 2023:

**gerapporteerd door studenten, mentoren en werkbegeleiders

Totstandkoming van resultaten

Alleen een totale systeem-aanpak werkt als je wilt komen tot een verandering. En dat betekent dat niet alleen Envida een beweging in gang moet zetten, maar ook het ROC. Dat is gelukt en de beweging gaat nu zelfs verder in de regio. Wat er voorafging aan het verminderen van de begeleidingscapaciteit:

Leer- en ontwikkelpunten

Een duurzame verandering met resultaten op verschillende niveaus (organisatie, processen, professionals) kost tijd, zo ervaaarde Envida. De weg ernaartoe is niet altijd rechtlijnig en gemakkelijk, maar het loont om vol te houden. Andere leer- en ontwikkelpunten:

Meer weten?

Wil je meer weten of heb je vragen over dit Koploperinitiatief? Neem contact op met Petra Paulus

Petra Paulus

Manager EnvidaLeert (Envida Academie)

[06 - 83 97 58 42](tel:06-83975842)

petra.paulus@envida.nl